

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2013. évi december hó 2. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

Az emberöléssel kapcsolatban elkövetett bűnpártolás büntette és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen indított büntető ügyben a Miskolci Törvényszék 2013. évi június hó 21. napján kihirdetett 12.B.610/2012/79. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott bűnösségét megállapítja lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntetében is (Btk.263/A. § (1) bekezdés a/pont).

A büntetéseket halmazati büntetésként tekinti kiszabottnak.

Egyebeken az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Indokolás:

Az első fokon eljáró törvényszék a vádlottat a megismételt eljárásban bűnösnek mondta ki bűnpártolás büntetében (1978. évi IV. tv. 244.§ (1) bekezdés b) pont (3) bekezdés a) pont) és főbüntetésül 1 év 8 hónapi börtönre, mellékbüntetésül 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az ellene emberölés büntetnének kísérlete (1978. évi IV. tv. 166.§ (1), (2) bekezdés f) pontja) és engedély nélkül tartással elkövetett lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntetnének (1978. évi IV. tv. 263/A. § (1) bekezdés a) pontja) vádjai alól felmentette bűncselekmény hiányában. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész fellebbezéssel élt, jogorvoslatának írásbeli indoklásából megállapíthatóan a vádlott bűnösségének megállapítása végett az engedély nélküli tartással elkövetett lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntetében is, valamint a büntetésének jelentős mértékű súlyosítása érdekében.

A vádlott és védője a határozatot tudomásul vették.

A fellebbviteli főügyészség az ügyészi fellebbezést módosítással, az ítéleti tényállás helyesbítése és pontosítása céljából is fenntartotta.

Álláspontja szerint a kisebb fokú eljárás szabálysértés a Be.351.§ (2) bekezdés b) pontjában írt csekélyebb fokú megalapozatlanság érhető tetten abban, hogy az elsőfokú bíróság az indoklási kötelezettség teljesítése során az ítéleti tényállás leíró része helyett a ténybeli, illetve a jogi indoklás körében szerepeltette, hogy a vádlott teljes mértékben tisztában volt azzal, hogy testvére előző nap lőfegyverrel azért lőtt, hogy mást megöljön és azzal is, hogy a fegyver és egyéb tárgyak elrejtése érdekében végzett cselekvőségével a testvére ... által több ember sérelmére elkövetett emberölés büntettének kísérlete miatt indított büntetőeljárás sikerének megghiúsítását szolgálja. A ténybeli és jogi indoklásból, így az ezzel kiegészített történeti tényállásból is mellőzendő minden olyan értékelés, amely szerint a tettesi alapcselekmény esetlegesen csak foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés büntettének és nem élet elleni cselekmény kísérletének minősülne.

Nem helytálló az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy (a vádlott lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül nem szerzett meg, nem tartott magánál) az engedély nélküli megszerzéssel, tartással elkövetett lőfegyverrel visszaélés büntette alaki halmazatban áll a bűnpártolással.

Szükséges ezért a vádlott terhére rótt tényállásnak az elkövetéskor hatályos Btk.263/A. § (1) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekményként is történő minősítése.

Az elsőfokú bíróság által hozott, a vádlottat az elkövetéskor hatályos Btk.166. § (1) bekezdésében meghatározott és (2) bekezdés f) pontja szerint minősülő és büntetendő több emberen elkövetett emberölés büntette kísérletének vádja alól felmentő rendelkezés törvényes, a másodfokú eljárásban alappal nem támadható.

A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a vádlottal szemben az elkövetéskor hatályos anyagi jogi rendelkezések, alkalmazása indokolt. Végül a büntetések súlyosítására irányuló ügyészi fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta.

Az ítéletábra az ügyészi jogorvoslatra tekintettel a törvényszék ítéletét a Be.348.§ (1) bekezdése alapján és a Be.361.§ (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen a meghozatalát megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált.

A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség jelenlévő képviselője az átiratában foglaltakat részben kiegészítette, illetve módosította. Fenntartotta a történeti tényállás módosításával kapcsolatos indítványát, annak kiegészítéseként rámutatott, hogy a bűnpártolási cselekmény olyan tettesi alapcselekményhez kapcsolódik, amely nem foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, hanem élet elleni súlyosabban minősülő bűncselekmény, amelyben a minősítést illetve a tényállás és a jogi következtetés helyességét helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság.

A lőfegyverrel, lőszerral visszaélés büntette tekintetében annak megállapíthatóságára vonatkozó indítványát fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból e bűncselekmény tekintetében bűnösségre vonható következtetés.

A törvényes vád hiányára illetve a vádbeli hiányosságokra levont első bírói következtetést nem osztotta figyelemmel az 1/2007 BK. véleményt I./3 c) és d) pontjában írtakra.

Az alkalmazandó anyagi jogi rendelkezések körében - ellentétben az átiratában írtakkal - a 4/2013 BK. véleményre is tekintettel az elbíráláskori büntető törvénykönyv alkalmazását látta indokoltnak még akkor is, ha az elkövetéskor hatályos törvényben nem volt középértékes büntetéskiszabási kötelezettség. Végül a vádlott bűnösségének további bűncselekményben történő megállapítása miatt indítványozta a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés felülvizsgálatát is.

A vádlott meghatalmazott védője védence egészségügyi állapotával kapcsolatos dokumentumokat csatolt be, melyből megállapítható, hogy 2013. szeptember 8. és szeptember 10. napjai között intenzív osztályon, majd szeptember 10. - 12. napjáig kardiológiai osztályon állt kezelés alatt szívproblémái miatt. Perbeszédében elsősorban a fellebbviteli főügyészség álláspontjával kapcsolatban fejtette ki észrevételeit. Indítványa továbbra is az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. A védelem álláspontja szerint - fenntartva az elsőfokú bíróság előtti perbeszédét - csupán a bűnpártolás alapesete állapítható meg, mivel a vádlottrendelkezésére álló információkból nem lehet következtetést levonni arra, hogy tudomással bírt arról, hogy ezt a bűnpártolást megvalósító cselekményét emberölés bűncselekményéhez kapcsolódóan fejtette ki. A lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntette kapcsán osztotta az elsőfokú bíróságnak a törvényes vád hiányával kapcsolatos álláspontját. Amennyiben a vád törvényes, álláspontja szerint abban az esetben sem állapítható meg e bűncselekmény elkövetése a vádlott terhére, mivel a lőfegyvernek, lőszernek a tartása az állandó bírói gyakorlat szerint tartós birtokban tartást jelent, amely jelen esetben nem valósult meg. Az elrejtést illetve a folyóba történő bedobásnál nincs birtokban tartásra irányuló szándék. Indítványozta, hogy az ítélőtábla vizsgálja meg, hogy a vádlott e magatartása jogsértést valósított-e meg, mivel a lőfegyverrel visszaélésnek a jogi tárgya a közbiztonság melyet a vádlott nem sértett és nem is veszélyeztetett. Végezetül a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés elutasítását indítványozta abban az esetben is, amennyiben a lőfegyverrel, lőszerrel való visszaélés büntette megállapításra kerülne. Nyomatékkal kérte értékelni a vádlott egészségügyi állapotát azt a körülményt, hogy felesége elvált tőle, ő neveli önállóan gyermekét, testvérét is elveszítette öngyilkossága miatt és összességében a büntetőeljárásról kívül számos hátrány érte.

Az ítélőtábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a megismételt eljárás során a perrendi szabályok maradéktalan betartásával eljárva igen széles körű bizonyítást folytatott, melynek során figyelemmel volt az ítélőtáblának a megismételt eljárásra adott iránymutatásaira is.

A törvényszék a megismételt eljárás során ügyfelderítési kötelezettségének teljes körűen eleget tett és megalapozott tényállást állapított meg. A vádlott a terhére rótt emberölés büntetnének kísérletét az eljárások során mindvégig következetesen tagadta. E cselekmény vonatkozásában a törvényszék a megismételt eljárás során bűncselekmény hiányában felmentette, mely rendelkezést az ügyész jogorvoslattal nem támadta.

A vádlott a személyi bűnpártolás cselekménye tekintetében büntetőjogi felelősségét beismerte, az alapeljárásban tényfeltáró beismerő vallomást tett. A megismételt eljárásban élt a hallgatás jogával, azonban észrevételezései során érdemi védekezésével összhangban nyilatkozott. A vádlott érdemi védekezését, amelyben logikai törések nem voltak fellelhetők számos tanúvallomás az igazságügyi fegyverszakértő és igazságügyi orvosszakértők alátámasztották, melyeket a törvényszék igen részletesen vizsgált, elemzett és értékelt. A törvényszék e körben törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és helyesen minősítette cselekményét 1978.évi IV. tv. 244.§ (1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnpártolás büntettének. Osztotta az ítélet tábla a fellebbviteli főügyészség észrevételét, miszerint a Be.351.§ (2) bekezdés b) pontjában írt csekélyebb fokú megalapozatlanság érhető tetten abban, hogy a bíróság az ítéleti tényállás leíró része helyett a ténybeli illetve a jogi indoklásban (ítélet 126-127. oldalai) rögzítette, hogy a vádlott teljes mértékben tisztában volt azzal, hogy testvére (néhai ...) előző napon lőfegyverrel azért lőtt, hogy mást megöljön és a lőfegyver, valamint egyéb tárgyak elrejtése által a testvére ellen több ember sérelmére elkövetett emberölés büntettének kísérlete miatt indított büntetőeljárás sikerének megghiúsítását szolgálta. Fentiek alapján a vádlotti tudattartalom a célzat és a szándék rögzítése történeti tényállási elemek. A megállapított tényállásból következően egyértelműen vonható következtetés arra, hogy a vádlott a testvére által elkövetett alapcselekmény lényegét ismerte, kifejezetten kívánta, hogy a testvére ellen indított büntetőeljárás sikerét megghiúsítsa az aktuális tudattartalma azt is átfogta, hogy testvére érdekkörében cselekszik, aki előző este emberölés bűncselekményének végrehajtását kísérelhette meg. Mindezek alapján a törvényszék nem tévedett - ellentétben a védői érveléssel - amikor a bűnpártolási minősített esetét állapította meg.

A törvényszék a védelmi érvelésre tekintettel néhány eseti döntés felhívásával foglalkozott a védelem által hivatkozott foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntette, mint tettesi alapcselekmény kérdésével is.

Az első fokon eljáró törvényszék a vádlottat az engedély nélkül tartással elkövetett lőfegyverrel és lőszerral visszaélés büntettének (1978. évi IV. tv. 263/A. § (1) bekezdés a) pontja) vádjá alól bűncselekmény hiányában felmentette. E körben az alábbiakra hivatkozott. Az ítélet 124. oldalán a vádirat történeti tényállásának hiányosságaira továbbá a 125. oldal 1. bekezdésében rögzíti, hogy a vádlott lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül nem szerzett meg, nem tartott magánál. A megismételt eljárásban megállapított történeti tényállás az ítélet 20. oldal 2-3. bekezdése, a 21. oldal 1. bekezdése és 23. oldal 2. bekezdésében rögzíti a vádlottnak a lőfegyverrel való cselekvőségét. Az ítélet tábla álláspontja szerint osztva az ügyészi álláspontot is tévedett a törvényszék, amikor a bűnpártolás büntettével halmazatban nem állapította meg a 1978. évi IV. tv. 263/A. § (1) bekezdés a) pontja szerinti engedély nélkül tartással elkövetett lőfegyverrel, lőszerral visszaélés büntettét is. A vádirat 2. oldal 1. és utolsó bekezdésében foglalkozik a lőfegyverrel. A tettazonosság elvén az 1/2007 BK. vélemény I/3 c) és d) pontjában írtakra figyelemmel a törvényes vád hiányára történő hivatkozás nem foghat helyt és mellőzendő (Be.2.§ (2) bekezdés). A 1978. évi IV. tv. 263/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint „aki lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül készít, megszerez, tart, vagy forgalomba hoz büntettet követ el...”

A lőfegyver tartása, birtoklást, viselést, tárolást illetve elrejtést foglal magában, azaz a vádlott cselekménye e bűncselekmény történeti tényállását maradéktalanul kimerítette. Mindezek alapján nem helytálló a törvényszék azon megállapítása, hogy a vádlott lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül nem szerzett meg és nem tartott magánál. Ugyancsak nem osztotta az ítélőtábla a vád törvényességének hiányára irányuló védői álláspontot sem és azon érveléssel sem értett egyet, hogy a törvényes vád megléte esetén sem hozható bűnösséget megállapító döntés, mivel a lőfegyvernek, lőszernek tartása a bírói gyakorlat szerint egy viszonylag tartósabb birtokban tartást jelent, mely jelen esetben nem állapítható meg. Az ítélőtábla álláspontja szerint a vádlott terhére az 1978. évi IV. tv. 263/A. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő és büntetendő engedély nélküli tartással elkövetett lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntette megállapítható, mely cselekménye halmazatban áll a bűnpártolás büntetével. E körben utal az ítélőtábla az 1992. évi 669. számú jogesetre, mely szerint a lőszerrel visszaélés büntette és a bűnpártolás vétsége bűnhalmazatban megállapításának van helye, ha a terhelt a társa ellen indított eljárás sikerének megghiúsítása végett azért veszi át és rejti el a lőszereket nehogy azokat a hatóság megtalálja. Nem feltétele a lőszerrel visszaélés büntetnének, hogy az elkövető szándéka azok hosszabb időn át történő birtokba tartására irányuljon. E jogeset szerint a tudatos és tényleges jogosulatlan birtokban tartással, a lőszerrel való visszaélés abban az esetben is megvalósul, ha az elkövető a lőszereket csak rövid ideig a jogeset szerint 2 napig birtokolja, azokkal csupán ennyi ideig rendelkezik. Mivel a terhelt magatartása egyaránt sértette az igazságszolgáltatást és a közbiztonság érdekeit is a kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a bűnpártolás vétségével, a lőszerrel való visszaélés büntette valóságos alaki bűnhalmazatban áll.

A büntetés kiszabása során az elsőfokú bíróság az alanyi és tárgyi bűnösség körülményeket teljes körűen feltárta és helyesen értékelte, amikor 1 év 8 hónapi börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte a vádlottat. Az ügyész a bűnösség körének jelentős bővülésére tekintettel indítványozta a büntetés súlyosítását.

Az ítélőtábla nem találta alaposnak az ügyészi fellebbezést. A vádlott több, mint 1 év 9 hónapot töltött előzetes fogvatartásban, jelenleg orvosi igazolásokkal alátámasztottan szívproblémákkal küzd, felesége elvált tőle, gyermekét egyedül nevelni, testvére öngyilkos lett és nem utolsó sorban az igen jelentős időmúlás nagyobb nyomatékkal történő értékelésére is tekintettel az ítélőtábla a büntetés lényeges súlyosítását nem találta indokoltnak.

Vizsgálta az ítélőtábla, hogy a vádlott számára az elkövetéskori vagy az elbíráláskori jogszabályok nyújtanak-e kedvezőbb lehetőséget. Az elkövetés idején (2009. szeptember 24.) a középértékes büntetéskiszabás és egyéb szigorúbb rendelkezések nem voltak hatályban. A bűncselekmények büntetési tételeiben változás nem történt. A vádlott számára esetlegesen a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb időpontja jöhetett számításba, összességében azonban az ítélőtábla álláspontja szerint az elkövetéskor hatályos anyagi jogszabályok alkalmazása helytálló. Az újabb bűncselekményben történő bűnösség megállapításra tekintettel az ügyész indítványozta a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés felülvizsgálatát, ezt az ítélőtábla nem tartotta alaposnak tekintettel arra, hogy a megismételt eljárásban a Be.403.§ (5) bekezdés alapján a bűnügyi költség viselésére a vádlott nem kötelezhető. Fentiek alapján az ítélőtábla a törvényszék ítéletét a

jelzett körben a Be.372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg egyéb helyes rendelkezései a Be.371.§ (1) bekezdése utalással helybenhagyta.

A másodfokú határozat ellen a jogorvoslat lehetőségét a Be.367/A. § (1), (3) bekezdése biztosítja.

Debrecen 2013. december 2.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné Dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja, előadó, Dr. Bakó József sk. a tanács tagja.